

Juni 2015

Examenprofiel mbo

Afval, Milieu, Beheer & Onderhoud

Openbare Ruimte

(AMBOR)

<p>Sector: AMBOR Vastgesteld door: Paritaire Commissie AMBOR Savantis Vaststellingsdatum: Juni 2015 Examenprofielnummer: EXPRO.05</p>

Inleiding

Doel en functie van het examenprofiel

In een examenprofiel maken onderwijs en bedrijfsleven met elkaar afspraken over de inrichting van examinering. Afspraken over wat de belangrijkste kenmerken zijn van het beroep en hoe die duidelijk getoond worden. Afspraken over de wijze waarop onderwijs en bedrijfsleven betrokken zijn bij de examinering. Het examenprofiel geeft daarmee vertrouwen in de diploma's, en borgt de wederzijdse betrokkenheid. Het streven is dat effectieve en haalbare afspraken leiden tot een grotere mate van toezicht op afstand.

Het examenprofiel biedt ondersteuning bij de vertaling van het kwalificatiedossier naar de inrichting van de examinering. Aan de hand van dit document zijn onderwijs en bedrijfsleven bij elkaar gekomen en hebben zij gezamenlijk nagedacht over ieders rollen en verantwoordelijkheden. Door nauw samen te werken, ontstaat wederzijds begrip over de keuzes die worden gemaakt.

Examenprofielen zijn mede tot stand gekomen om meer standaardisering in de examens te bereiken, zonder dat centrale examinering nodig is. Centrale examens passen niet goed bij de praktijkgerichte insteek van examens in het beroepsonderwijs, afspraken over de inhoud en inrichting van examens wel. Dan kunnen scholen zeggen dat iemand het diploma waard is en kunnen bedrijven erop vertrouwen dat beginnende beroepsbeoefenaren aantoonbaar beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden en gedrag.

Inhoud van het examenprofiel

Sectorale onderwijs- en werkveldpartners bespreken eerst met elkaar wat ze gezamenlijk willen bereiken ten aanzien van de wijze van examineren voor de sector als geheel. Dit leidt tot een visie op examinering in de sector, die het startpunt is voor afspraken over de betrokkenheid van het bedrijfsleven en inhoudelijke examenafspraken. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in deel 1 van het examenprofiel. Het doel hiervan is om de structuur van de examenprofielen in de sector toe te lichten en te verantwoorden.

Als de sectorale onderwijs- en werkveldpartners het examenprofiel voor de sector en de bijbehorende kwalificatiedossiers hebben gedefinieerd, maakt een paritair ingerichte commissie afspraken over de betrokkenheid van het bedrijfsleven. De commissie beschrijft waar (leer)bedrijven medeverantwoordelijk zijn voor examinering of juist een adviserende rol hebben. Ook geeft zij aan hoe die betrokkenheid landelijk wordt ingevuld. Deze afspraken worden vastgelegd in deel 2.

Deel 3 bevat concrete afspraken over de examinering van de kwalificatie(dossiers) waar het examenprofiel betrekking op heeft. Per kwalificatie geven onderwijs en bedrijfsleven aan wat de essentie van het beroep is. De afspraken gaan over wat aangetoond moet worden en hoe dat getoetst kan, of moet, worden.

Deel 1 Verantwoording

1.1 Algemene informatie

Onder regie van: Savantis

1.2 Overzicht examenprofielen

Dit examenprofiel is ontwikkeld ten behoeve van de volgende kwalificatiedossiers en crebonummers:

Examenprofiel nr.	Kwalificatiedossier(s)	Crebonummer
EXPRO.05	Afval, Milieu, Beheer & Onderhoud Openbare Ruimte	23001
	Entreeopleiding, kwalificatie Assistent bouwen, wonen en onderhoud voor zover sprake is van een uitstroom in de richting van de sector AMBOR	25250

1.3 Visie op examinering in de sector

Borging in de sector: De sector heeft landelijke afspraken rondom examinering voor de kwalificaties binnen de sector AMBOR. Deze zijn verwoord in het examenprofiel dat in 2015 is vastgesteld. Deze bestaande landelijke afspraken vormen het kader van de afspraken in dit examenprofiel.

Keuze voor het aantal examenprofielen: het onderwijs en het bedrijfsleven hebben in gezamenlijkheid gekozen voor één sectoraal profiel. Dit sluit het beste aan bij de huidige wijze van werken binnen de sector.

Bedrijfsleven en onderwijs betrokken: De gesprekspartners voor het ontwikkelen van het sectorale examenprofiel zijn onderwijs (btg) en georganiseerd werkveld, ondersteund door het kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven c.q. op later tijdstip de sectorkamer. Deze vormen een goede vertegenwoordiging van de achterban, waardoor de verbinding landelijk, is geregeld en geborgd.

Het examenprofiel is vastgesteld in de paritaire commissie AMBOR.

Verantwoording:

De afspraken die sectoraal gemaakt worden met het georganiseerde werkveld, aangegeven door de brancheorganisatie, worden in de regio onder de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstelling verder uitgewerkt. Het betreft hier de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de beoordeling op de onderwijsinstelling (zie schema blz. 4). Afspraken op een bepaald niveau zijn kaderstellend voor het ondergelegen niveau, maar vullen dit niet bij voorbaat in.

Deel 2 Betrokkenheid beroepenveld

Op grond van de wet zijn onderwijsinstellingen in het middelbaar beroepsonderwijs eindverantwoordelijk voor de examinering. Wel geven zij samen met het bedrijfsleven vorm aan examinering. Onderwijs en bedrijfsleven hebben een eigen rol in het examineringsproces. De onderstaande tabel en toelichting daarbij biedt handvatten voor zowel onderwijs als bedrijfsleven hoe de gezamenlijke verantwoordelijkheid vorm kan krijgen.

Het georganiseerde bedrijfsleven is landelijk op de volgende manieren bij de processen van examinering betrokken.

Betrokkenheid bedrijfsleven:	Landelijk/sectoraal	
	Medeverant- woordelijk	Adviserend
Processen examinering:		
Opstellen en		x
Constructie van		x
Vaststellen van	x	
Uitvoeren van	x	
Beoordelen van	x	
Vaststellen resultaten		
Diplomeren		
Evalueren		x

Toelichting

Het georganiseerde bedrijfsleven is op de volgende manieren betrokken bij de processen van examinering:

Opstellen en vaststellen kaders

- Het georganiseerde bedrijfsleven¹ heeft een **adviserende rol** bij het opstellen en vaststellen van de kaders voor het examineringsproces (examenvisie met examenmodel, examenreglement en handboek Examinering). Deze rol wordt op een van de volgende manieren door een of meerdere vertegenwoordigers van het georganiseerde bedrijfsleven ingevuld:
 - Regelmatig overleg over beleid examinering tussen de school en het georganiseerde bedrijfsleven op landelijk niveau.

De Sector AMBOR kiest er voor dit sectoraal te benaderen.

Construeren van examens

- Het georganiseerde bedrijfsleven heeft een **adviserende rol** bij het construeren van de examens. Deze rol wordt op een van de volgende manieren door een of meerdere vertegenwoordigers van het georganiseerde bedrijfsleven ingevuld:
 - Lid van een commissie die feedback geeft op de ontwikkelde examens (klankbordgroep).

De taak van het bedrijfsleven is ook te toetsen of de examens voldoen aan de actualiteit en niet in strijd zijn met nieuwste regelgeving die nog niet in de KD's is of kan zijn verwerkt.

Vaststellen van examens

¹ Met georganiseerd bedrijfsleven wordt bedoeld Werkgeversvereniging WENb, NVRD Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement en branchevereniging Stadswerk.

- Het georganiseerde bedrijfsleven is **medeverantwoordelijk** voor het vaststellen van de examens. Deze rol wordt op de volgende manier door een of meerdere vertegenwoordigers van het georganiseerde bedrijfsleven ingevuld:
 - Lid van de commissie die verantwoordelijk is voor de vaststelling van de examens (vaststellingscommissie) (inclusief beoordelingsprotocol).

Uitvoeren van examens

- Het georganiseerd bedrijfsleven **participeert in** de uitvoering van de examens. Deze rol wordt door een of meer deskundigen (aangewezen door het georganiseerd bedrijfsleven) ingevuld in overleg met de voor de uitvoering verantwoordelijke onderwijs- of exameninstelling.

Betrokkenen moeten aantoonbaar toets- en vaktechnisch deskundig zijn.

Beoordelen van examens

- Het georganiseerd bedrijfsleven is **medeverantwoordelijk** voor de beoordeling van de examens. Deze rol wordt op de volgende manier door een of meerdere vertegenwoordigers van het georganiseerde bedrijfsleven ingevuld:
 - Medebeoordelaar van de examenprestatie van de student.

Vaststellen van de resultaten

- Het georganiseerd bedrijfsleven is hierbij **niet per definitie** betrokken. Dat is de keus van de onderwijsinstelling. Indien het georganiseerd bedrijfsleven bij de vaststelling van de resultaten is betrokken, kan dat op de volgende wijze:
 - Lid van de examencommissie die vaststelt of aan de eisen voor het diplomeren is voldaan.

Diplomeren

- Het georganiseerd bedrijfsleven is hierbij **niet per definitie** betrokken. Dat is de keus van de onderwijsinstelling. Indien het georganiseerde bedrijfsleven bij de diplomering betrokken wordt, kan dat op de volgende wijze:
 - Lid van de examencommissie die vaststelt of aan de eisen voor het diplomeren is voldaan.

Het proces moet wel transparant en inzichtelijk zijn voor het bedrijfsleven.

Evalueren

- Het georganiseerd bedrijfsleven **participeert in** de evaluatie van de examens. Deze rol wordt op de volgende manieren ingevuld:
 - Het georganiseerde bedrijfsleven wordt door middel van een zelfevaluatie van de instelling geïnformeerd over de examinering. Het georganiseerde bedrijfsleven geeft n.a.v. deze evaluatie advies over het beleid.

De voor de uitvoering van de examens verantwoordelijke onderwijs- of exameninstelling informeert het georganiseerd bedrijfsleven (de brancheorganisaties) over uitgevoerde verbeteracties naar aanleiding van een evaluatie

Deel 3 Examenafspraken geldend voor iedere kwalificatie (dossier)

Onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven hebben de volgende afspraken gemaakt over de inhoud en de essentie van het beroep en de dekking van de examinering en de afdnamecondities waaronder de examinering plaatsvindt op landelijk niveau.

Inhoud en dekking

Onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven hebben de volgende afspraken gemaakt over de inhoud en de dekking van de examinering:

- De examens dekken de beroepsmatige inhoud inclusief beroepsgericht taal en rekenen van het kwalificatiedossier op het niveau van kerntaken, werkprocessen en de daarin beschreven gedragsaspecten, kennis en vaardigheden.
- Alle kerntaken en werkprocessen die deel uitmaken van een kwalificatie worden geëxamineerd.
- De examenprestaties worden beoordeeld op beoordelingspunten die ontleend zijn aan het in het kwalificatiedossier beschreven gedrag, kennis en vaardigheden

Onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven hebben de volgende afspraken gemaakt over de afdnamecondities waaronder de examinering plaatsvindt:

Voor alle kwalificaties op niveau 2, 3 en 4 gelden de volgende afspraken:

- Alle kerntaken worden bij voorkeur zowel theoretisch als praktisch geëxamineerd.
- De in het kwalificatiedossier vermelde vak kennis wordt theoretisch geëxamineerd in een of meerdere toetsen. Waar mogelijk is er de sterke voorkeur bij niveau 1 en 2 om de theorie in relatie met de praktijk te toetsen.
- De onderliggende vaardigheden worden geïntegreerd opgenomen in de toetsing van de handelingen, verwoord in de werkprocessen van het kwalificatiedossier. Deze worden getoetst in de vorm van een of meerdere Proeven van Bekwaamheid en/of in de vorm van beroepsproducten. Deze toetsing vindt plaats:

In een gesimuleerde omgeving.

En/of

In de beroepspraktijk.

- In de examinering wordt een methodemix gebruikt.
- Een deel van de beoordeling vindt plaats in de beroepspraktijk.
- Er wordt op meerdere momenten gemeten.
- De condities waaronder de Proeve van Bekwaamheid plaatsvindt, moeten voldoen aan de volgende eisen:
 - Contextrijk
 - Gecontroleerde omstandigheden.
 - Meerdere beoordelaars.

Deskundigheid betrokkenen bij examinering:

Onderwijs en georganiseerd bedrijfsleven hebben de volgende afspraken gemaakt over de deskundigheid van betrokkenen bij de examinering:

- De betrokkenen bij de examinering zijn aantoonbaar deskundig op het vakgebied.
- De betrokkenen bij de examinering uit het bedrijfsleven hebben recente werkervaring in de in het kwalificatiedossier beschreven werkzaamheden die geëxamineerd worden (in de beroepspraktijk werkzaam of niet langer dan drie jaar geleden in de beroepspraktijk werkzaam geweest).

- De betrokkenen bij de examinering uit het onderwijs zijn minimaal 3 jaar werkzaam in de opleiding voor de kwalificatie waar het examen betrekking op heeft.
- De betrokkenen bij de examinering zijn deskundig op het gebied van beoordelen. Deze deskundigheid blijkt uit het met goed gevolg gevolgd hebben van een training/cursus op het gebied van beoordelen, en uit de evaluatie van de deskundigheid. De beoordelaars zijn opgenomen in een bestand.

De processen van examinering

De onderwijsinstelling heeft de cyclische kwaliteitsontwikkeling, het onderzoek, de evaluatie en de verbetering van de examinering als volgt geborgd:

- Er is een Handboek Examinering beschikbaar waarin de processen van examinering (zie thema 1) eenduidig en begrijpelijk beschreven zijn.
- De in het Handboek Examinering beschreven processen van examinering worden eenduidig en begrijpelijk gecommuniceerd naar alle betrokkenen. De wijze van communicatie wordt afgestemd op de doelgroep.
- De mate waarin de processen van examinering eenduidig en begrijpelijk zijn beschreven, wordt geëvalueerd met alle betrokkenen. De wijze van evaluatie wordt afgestemd op de doelgroep.
- Bij het opstellen en evalueren/bijstellen van het handboek Examinering heeft het georganiseerd bedrijfsleven een adviserende rol.

3.1 Kwalificatie(s) / kwalificatiedossiers

Voor wat betreft de essentie van het beroep wordt voor alle bij punt 1.2 genoemde kwalificatiedossiers verwezen naar de kerntaken en werkprocessen uit de betreffende kwalificatie.